

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „СИСТЕМА ЗА НАЦИОНАЛНО СТАНДАРТИЗИРАНО ВЪНШНО ОЦЕНЯВАНЕ“

1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОГРАМАТА

Основна цел на Националната програма за развитие на училищното образование и предучилищното възпитание и подготовка е осигуряването на равен достъп и на качествено образование за децата. Постигането ѝ е възможно чрез осигуряване на условия за развитие на системата на училищното образование. Едно от най-важните от тях е функционирането на модерна, ефективна и обективна система за контрол и оценка на качеството на постигнатите в образователния процес резултати.

За да се подобри действащата, но недостатъчно ефективна система за вътрешно оценяване, трябва да се преодолеят традиционните и недостатъчно ефективни методи за проверка и оценка на знанията и на уменията, които предопределят наизустяване от страна на ученика и влиянието на субективните фактори при оценяването от учителя. Наличието на национална система за външно оценяване позволява да се съизмерват постиженията на учениците от един випуск в различните училища (изводи за качеството на преподаването в училището, както и за качеството на работата на отделния учител) и да се съпоставят резултатите на учениците от различни випуски (изводи за тенденциите в развитието на качеството на образованието в национален мащаб).

Национална програма „Система за национално стандартизирано външно оценяване“ допълва инициативите на Министерството на образованието, младежта и науката (МОМН) по линия на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ – операция „Разработване на система за оценка качеството на средното образование и рейтингова система за висшите училища в Република България“, Компонент 1 „Разработване на стандарти за вътрешно и външно оценяване“.

2. ЦЕЛИ

Основна цел на Национална програма „Система за национално стандартизирано външно оценяване“ е задължителното оценяване на знанията и уменията на учениците в края на всеки образователен етап (IV, VII, XII клас) чрез национални стандартизирани изпити.

Последователно през учебните 2006-2007, 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010 г. бе осъществено външно оценяване в края на IV, V, VI и VIII клас с интензивно изучаване на

чужд език с цел да се провери доколко степента на овладяване на отделните знания и умения от учениците отговаря на заложеното в държавните образователни изисквания. Чрез национални стандартизирани тестове бяха осъществени и изпитите за приемане на учениците след завършен VII клас в държавните и в общинските училища.

Своеобразна форма на външно оценяване на знанията и уменията на учениците в края на средното образование са и успешно проведените държавни зрелостни изпити през юни и през септември 2008 г., през юни и септември 2009 г., през май и септември 2010 г.

През учебната 2010-2011 г. предстои провеждане на външно оценяване на всички ученици в края на IV и на VII клас по основните общообразователни предмети, както и в края на VIII клас с интензивно изучаване на чужд език по съответния език.

Под формата на външно оценяване чрез тестове ще бъдат проведени и изпитите по български език и литература и по математика след завършен VII клас.

В изпълнение на разпоредбите на Закона за народната просвета ще бъдат организирани и проведени в две сесии и държавни зрелостни изпити по 14 общообразователни предмета.

3. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Системата за национално стандартизирано външно оценяване ще гарантира постигането на следните резултати:

- а) обществото ще се информира за състоянието на образователната система и ще може да постави нови изисквания към нея;
- б) държавата ще установява актуалното състояние на училищното образование, ще проследява тенденциите в неговото развитие; така контролът ще се превръща в коректив на провежданата образователната политика;
- в) учителите ще получат възможност за самооценка и коректив на работата си въз основа на резултатите на учениците;
- г) родителите ще имат реална представа за нивото на подготовка на своите деца;
- д) учениците ще бъдат в условия на равнопоставеност при провеждането на стандартизирано обективно оценяване.

4. ДЕЙНОСТИ

Организирането и провеждането на стандартизирано външно оценяване изисква гарантиране на следните дейности:

- а) обучение на авторите на тестови задачи и изработването на тестови задачи;
- б) апробиране на тестовите задачи;
- в) експертна оценка на тестови задачи;

г) информационна кампания сред експерти, директори, учители и широката общественост;

д) осигуряване на техника за създаване на изпитни материали и размножаването им, в т. ч. за учениците със специални образователни потребности;

е) създаване и размножаване на изпитните материали;

ж) осигуряване на помощните материали и на консумативите и разпространяване на изпитните материали, помощните материали, консумативите и документите;

з) осигуряване на квестори и на учители консултанти;

и) обучение на оценителите на изпитните работи и обезпечаване процеса на оценяване;

к) информационно обслужване и логистика, в т. ч. осигуряване на скенери, оптични четци и компютърна конфигурация за проверка на тестовете, както и необходимите софтуерни продукти;

л) подготовка на центрове за проверяване и оценяване на изпитните работи за ДЗИ;

м) анализ и обсъждане на резултатите от проведеното оценяване;

н) надграждане на информационната система за проследяване на постиженията на учениците.

Бюджет на програмата - 5 000 000 лв., в т. ч. средства за мониторинг.

Финансирането на дейностите по националната програма се извършва от или чрез бюджета на МОМН.

Средствата за обезпечаване на дейностите по програмата се разпределят съгласно утвърдена от министъра на образованието, младежта и науката план-сметка.

5. ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

а) 65 000 ученици, положили държавните зрелостни изпити;

б) 150 000 ученици от IV, VII и VIII клас с интензивно изучаване на чужд език, положили национални тестове;

в) 45 000 ученици, участвали в приемните изпити за кандидатстване в гимназия след VII клас.

6. МОНИТОРИНГ

При реализацията на програмата се осъществява мониторинг на две нива:

а) проверки, анализи, изготвяне на междинни и финални отчети и доклади, базирани на пряката и на обратната връзка между лицата и организациите, имащи

отношение по изпълнението на програмата, осъществен от МОМН и регионалните инспекторати по образованието, за целите на програмата, извън основните им задължения по функционални характеристики, ресурсно и материално осигурени за сметка на програмата;

- б) оценка за изпълнението на програмата от външна организация.